

Tíðargreinin verður skrivað av skiftandi fólki, sum ikki dagliga eru knýtt at blaðnum. Evnini eru ymisk, men viðgera øll okkurt evni, sum er viðkomandi fyri tíðina júst nú.

Sjurður Skaale
fólkatingsmaður

oð beinan vegin

Samstarv við Novo-grunnin hevur við sær eina røð av "prinsipiellum og etiskum spurningum, sum vit ikki hava svar uppá í løtuni".

Also: Vit hava einki ítøkiligt tilboð fingið. Men kortini er nógv at stúra fyri. Bæði prinsipielt og etiskt.

Men hvat er tað, vit skulu óttast, tá einki ítøkiligt tilboð er komið? Og hví koma fyra fólk frá Novo Grunninum til Føroya at hava stóran fund við nógv fólk, tá tey einki ítøkiligt hava við sær?

Tað ljóðar løgð. Og tað passar illa saman við tí, sum Jens Andreassen, serlækni við evstu ábyrgd av diabetesviðgerð í Føroyum, sigur við útvarpið 10. desember:

"Teir vildu bjóða okkum at lyfta alt diabetes viðgerðarøkið upp á hægri stig", ger hann greitt, og umrøður ítøkiliga ein depil.

Sambært Jens undrast fleiri fólk á fundinum á góðu, ítøkiliga tilboðini frá Novo-grunninum. Andlitsbrøgdini søgdu "passar hetta virkuliga, at tit koma og bjóða okkum alt hetta". Soleiðis segði Jens seg uppliva tað.

Men í sínum svarum til Løgtingið leggur Sirið Stenberg dent á, at einki ítøkiligt tilboð er komið um nak-að. Hon ger púra greitt, at "fundurin okkara millum snúði seg ikki um at byggja eina miðstøð fyri diabetes í Føroyum."

Tað hóska ikki bara illa saman við tí, onnur hava

– Tað líktist ongum, at Novo Grunnurin einki svar fekk í fimm mánaðir, skrivur Sjurður Skaale

sagt. Tað hóska faktiskt eisini illa saman við tí, sum Sirið sjálf hevur sagt. Tí í drúgvri samrøðu við útvarpið 12. desember tosaði sama Sirið fleiri ferðir um eitt tilboð. Hon segði m.a. hesi orð: "Á tí kunnandi fundinum, sum var her, tá varð tað bara snakka um eitt tilboð, sum var ein diabetesmiðstøð inni á sjúkrahúsverkinum."

Tað er ikki lætt at síggja,

hvussu hetta hongur saman við teimum svarum, sum landsstýriskvinnan gav Løgtinginum 13. desember. Tað virkar næstan sum um, at hon segði eitt við Kringvarpið og eitt annað við Løgtingið. Men tað mugu onnur meta um.

Suspektur grunnur

Tað líktist ongum, at Novo Grunnurin einki svar fekk í fimm mánaðir.

Knortluta svarið, grunnurin so fekk 23. november, líktist heldur ongum.

Men tað, Sirið, Annita og onnur tjóðveldisfólk síðani hava sagt, er tað ringasta. Tey hava nevnliga tilvitað grugað málið, og sett Novo-grunnin í ringt ljós við at gera hansara ætlanir illgrunasamar.

Og tað hava tey gjørt við illgitingum og ósannindum.

Tað er fyri tað fyrsta ikki bórsskrætta fyrirkoman

Novo, sum bjóðar sær at gera iløguna í Føroyum. Tað er Novo Grunnurin. Og har er stórir munur. Ein fyrirteka ger iløgur fyri at fáa handilsligt avkast. Tað ger ein grunnur ikki. Ein grunnur ger iløgur fyri at sýna sosiala ábyrgd og soleiðis vinna sær gott umdømi og vælvild.

Tá Mærsk A/S ger iløgur í eitt skip, er tað fyri at tjena pengar. Tá Mærsk-grunnurin ger iløgur í Salt á Tvøroyri, fornminni í Koltri ella stólar í Norðurlandahúsinum, er endamálið eitt annað.

So er eisini her. Novo-grunnurin er størsti eigari av fyrirkunum Novo Nordisk A/S og Novozymes A/S, sum annars hava stóran altjóða eigaraskara. Grunnurin lutar hvørt ár út stórar upphæddir til heilsuviðgerð og -gransking.

Bara frá 2010 til 2017 hevur grunnurin latið meira enn 16 milliardir krónur til hesi end-

amál í norðurlondum. Og tað er gjørt uttan handilsligan vinning fyri eyga.

Fyrr í ár bleiv ein nýggj strategi lögð, sum hevur við sær, at árliga útlutingin verður munandi økt.

Grunnurin hevur gjørt avtalu um at figgja fimm diabetes-sentur í Danmark og eitt í Grønlandi.

Íløgna í Føroyum skuldi vera tað sjeýnda sentrið.

Allar hinar verkætlanirnar eru nú í gongd. Men ikki tann í Føroyum.

Higani bíðaði grunnurin fyrst eftir svarið í fimm mánaðir. So fekk hann eitt nei takk. Og so bleiv hann av landsstýriskvinnuni og hennara partafólki við ógrundaðum illgitingum lagdur undir at vilja koma inn í føroyska heilsuverkið sum ein annar gjeýkaungi, og taka frá okkum rættin at taka avgerðir og ráða sjálv.

Fimm diabetes-sentur í Danmark og eitt í Grønlandi

Grunnurin hevur gjørt avtalu um at figgja fimm diabetes-sentur í Danmark og eitt í Grønlandi. Íløgna í Føroyum skuldi vera tað sjeýnda sentrið.

Allar hinar verkætlanirnar eru nú í gongd. Men ikki tann í Føroyum.

Higani bíðaði grunnurin fyrst eftir svarið í fimm mánaðir. So fekk hann eitt nei takk. Og so bleiv hann av landsstýriskvinnuni og hennara partafólki við ógrundaðum illgitingum lagdur undir at vilja koma inn í føroyska heilsuverkið sum ein annar gjeýkaungi og taka frá okkum rættin at taka avgerðir og ráða sjálv.

Sirið Stenberg, landsstýriskvinna í heilsumálum